

סמל עומר יאיר

304293

בן מלכה ומשה

נולד ב- כ"א סיון תרצ"ו 11.6.1936

התגייס לצה"ל ב- אוגוסט 1954

שרת בגדוד "גדעון" (13)

נפל ב- כ"ז חשוון תשי"ז 1.11.1956

בקרב רפיח במערכות סיני.

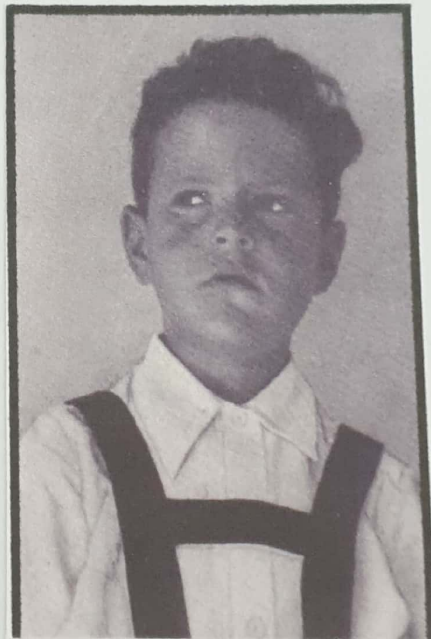
זכיר יאיר ("קירי")

בן משה ומלכה. נולד ביום כ"א בסיוון תרצ"ו (11.6.1936) במשמר
העמק להוריו, חברי הקיבוץ. סיים את לימודיו במוסד החינוכי בנוקום.
מלבד הצטיינותו בלימודים, בתפיסתו המהירה ובוזיכרונו המופלא,
הראה כוחו בספורט, אשר אהב עד כדי התלהבות. אך לא כתחביב
סתם אהב את הספורט, שכן פעילותו זו נבעה משאיפתו לשלמות
והרמוניה של הגוף והנפש. ראשון היה לכל פעולה שדרשה מאמץ,
אחריות וכושר ביצוע ומכאן, בעודנו בכיתה ט', כשהוטל על הקבוצה
לבחור במדריך לילדים צעירים יותר, היה הוא ראשון להציע את עצמו
לפעולה זו, אשר בה גילה כושר ויכולת, ובתפקיד זה ראה לא רק
שירות חשוב לגבי חניכיו, כי אם דרך לחינוך עצמו וחיטול אופיו.
מטבעו היה מצניע לכת, סגור בתוך עצמו וחרד מפני התבלטות, אבל
יחד עם זה היה תקיף בדעותיו ולא היה מוכן לוותר בעיקר כשידע
שהוא צודק. רגיש היה בענייני צדק וקיפוח והיה מוכן לעמוד לימין
החלשים בקבוצה ובחברה כולה – ובכך שימש דוגמה לחניכיו. גם
נאמנותו לקיבוץ ויחסו החם אליו היה להם למופת – ומאז גיזסו לצה"ל
באוגוסט 1954 היה נושא את עיניו ואת נפשו הביתה למען יוכל
להחליף את רובהו במחרשה ולשוב לטרקטור ולמספוא בהם עבד
במשק, אלא שלא הגיע לכך. כוח רצונו העז סייע בידו להתגבר על כל
מכסול שעמד בפניו ובפעולתו הקרבית נתגלה באומץ – לב ובגבורה
להפליא. נפל בקרב רפיח במערכת סיני ביום כ"ז במר – חשוון תשי"ז
(1.11.1956). הובא לקבורה בבית הקברות הצבאי לשעת חירום בבארי
וביום י"ג במרחשוון תשי"ח (7.11.1957), הועבר למנוחת עולמים בבית
הקברות במשמר העמק. במלאות שנה לנפלו הוציא הקיבוץ חוברת
לזכרו.

יאיר נפל בשעה שלקח בשבי חייל מצרי שנכנע, ולא שם לב שמאחורי
השבוי נמצא חייל מצרי אשר ירה בו והרגו.

זוהי זכרו ברוך.

יארד בילדותו

פונתבים לזכרו של יאיר

אני מסתכלת בעיתונים: יאיר, יאיר ושוב יאיר...
ארכע אותיות אלה מוקפות במסגרת שחורה וזועקת
והיא אינו מאמין למה שהעין רואה. ושוב אני מסתכלת
במובעות, אבל גמותו של יאיר נשארת שופעת חיים
בשב עיני.

יאיר - אינני יכולה להאמין ששוב לא אראה את עיניך
הכחולות מסתרות מתחת לעיבות העבות, ששוב לא
אראה את ביטויו הקשה של פי, אפי' בהי'כו. לא
אשמע עוד את צחוק הכבוס אשמע בגיחה מוצצחת
לא ייתכן, יאיר...

יאיר, לא היע לבך להיפרג מהחיים. אותה אינך מסוגל
של האנשים שהכד עולה בגיהם חזק, בלי בעיות. לא
קבלת את החיים בכפות ידיו של מאדאק, לא הישו לבך
אותם על משש של כספ. דחמת, יאיר, על כל דבר,
קקטן כשדוד, אבל השת את מה שרצית רצית, דחמת
והשת.

ואפשר היה לראות זאת גם בגברים הקטנים שבספורט
בעבודה ועוד. אף פעם לא הוגית בקושי כלשהו, אף כי
אנו ידענו שאתה טובק דפעמים בקשים. מה מאדפת
העובדה, שעוד מימי ידעותך סירבת להרכיב משקפיים -
והתעברת על מכשול הראוייה בהצצה כזו, שאפי' לא
בבגיקות דקראות היסוס לא הכחיעו בכך.

יאיר, אני יודעת כי אותה חזק, חזק מאוד, אף כי
דפעמים היה עראה כי במעמקי ליבך הנך מתלבט.
אבל מאז שהצכת לצבא והשת דהרכה הישנים, נבמה

כ' רכשת יותר שיווי משקל, בשדות, נעשית רק יותר, עח
יותר. כל הקבוצה הרשישה וצ"ע את המפעל. אכן, לא
התפצאע בשמעט שה"ת הראשון לכל התעבות וסכנה.
כך ה"ת גם כי"ע. לא אשכח את אחת השיחות בכיתה
ט' ועמדת לבחור את המגריק הראשון שדע לתעעה. 'אור
התעב. עשה זאת בצנעה, אבל היה מוכן לתפקיד
הקשה.

ה"ת גם מרגן, 'אור, ולמרות שדפעמים זה פגע באנשים
מסביבך - לא שמרה דך הקבוצה ט"ע בשלל זה אף
פעם. 'דעע כי זה חלק טבעי מאמותך.

'אור, מאוד אהבת' אותך, אהבה של בין חברי קבוצה,
שרבים יודעים את משמעותה העמוקה, וכ"חוד "ערכה".
ולכן ה"ת' מוכרחה דקראו דך "ק"ח". כשפגשע וה"ת' כל
כך שמחה, לא הסתפקת' בשם 'אור, ה"ת' מוכרחה
דקראו "ק"ח".

ועתה, אם אוקרא "ק"ח", חזר וקראו - 'ענה רק ההג.
אני מרשישה כי הקבוצה נעשתה כל כך קטנה
ממזמזמת בהעברך. אבל בשבילי נשארתי ח', 'אור.
ערית

חניך ומדריך

עשר שנים האפו מאז היה יאיר תלמידי בקבוצת "ערכה". שנה אה אמרתי לא היספתי לראות אהי כן. עשר שנים הן תקופה ארוכה אמרי בשביל מורה, כדי להשכיח פרטים רבים אודותי. אולם קצרה מכדי אטשטש קווי דמותו של נער כיאיר.

אם אשאל את עצמי מה הסמען באופן ברור ביותר דרך נפת זכרונותי. אענה כי זוהי בגרות אהר בלטה בכל האיכותי ומעשיו. אם אמרים שהידי אינו איש מבוגר בצעיר אנפיו, כי אם מהווה עולם בפני עצמו. הרי שיאיר היה שלם ביותר בגוף עולמם של בני ה-11-10.

הוא אעולם לא בכה בלי סיבה רצינית ואף לא התרגז בלי יסוד. לא ידעתי חטן נגד עבודת התוקנת או המתמט ממילוי גובותי. הוא ידע שפילו אמא עבודת מסומת ומל רח על הצמן והמחץ והתלוכב עזיהן או ארגומן. אעומת זאל לא סבל כל גוספת בלתי מוצדקת והתנגד לכך בעקשנות. וכשם של סבל אי-צדק באפי עצמו. כך גם נלמם בו ביחס למבריו. ואפילו היה זה ילד בלתי אהוד עזיו.

בגרותו ושלמותו באו לידי ביטוי בשטח האימוצים. כאשר נתן פרק בעבודה עצמית, נהג יאיר לגשג ישר אעניין מכלי אבטל זמן בכל מיני עיסוקים כרבים מהן הקבוצה. הוא עבד מהר וביסודיות, אלא מתיקת קו, כולו שקוע באשר אפניו. במיבריו ובסיכומיו לא הייתה כמעט מילה מיתרת או משפט שלם במקומו. כל משפט קוד אמטרה, ביטא משהו מסוים. אתה בגרות זינה אף את זיוריו שהם אדעתי ראי נאמן אדמותו של יאיר באמה התקופה. יאיר זייר בידי בטמה, כל קו ביטא משהו, כאילו התמונה, שרמפה אנגד עניו. הייתה ברורה או מאוד מאוד. זיוריו העידו על גוש הסבלות גריו. דימיון עשיר והגאמת זבעים נפלאה.

אך יאיר לא היה נער שלם. אלא אהר את המשק בכל נפשו. ולא את המשק במידות, כי אם בגברה. עזיו לא יתר והתמסר או במלוא מרצו. אתו יאיר שלם דבק בו שמץ של רצון להתבלט. שלם אהצטיין בשטח הספורט ולא כדי אעלות על אגרים, כי אם מאמה אהבה לשלמות. כישלונו בשטח זה היה אפעמים פוגע בו קשה, והגולשה הצו הוסיפה או בעניו על גינו הידתי.

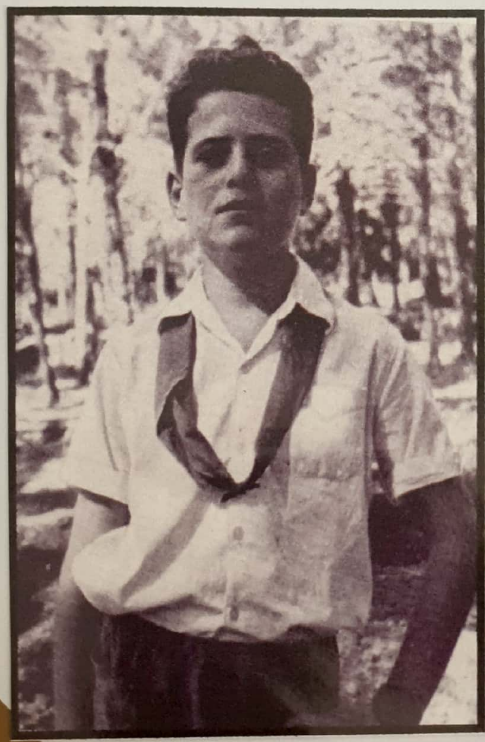
זיפורה

יאיר את זמנו כאלו היה עומד לנגד עיני
 אני זוכר עדיין את היום בו חופים בפעם הראשונה ביננו כמדריך. כאלו רק אחו היה הדבר.
 מהיום הראשון אעבודתו עימנו שיתף את גייו ופעולתו בגייו. גמיד היה שקט וזנוע, מחכה ואופים
 אחריו, אינו מתיישב דיושט ואינו צועק. ואנו נשמע או ככל. אז הערצתי אותו כל כך. רציתי להיות
 כמוהו - שקט, הידע אכבוש את יצורו ולשלוט בעצמו. וכה גייו וצלוו במשכבו ובוטח בדרכו.
 עבר זמן ובראיו. גם יאיר גרו. כמעט יחד איתנו גרו. אך איתנו גמיד ראינו אותו כנעלה איתנו
 ומסוגר בגייו שלו. לא פעם התרשמנו על כך, וכבר גשנו כי התרגק ממנו. רק היום, גמרי שהתנסיתי
 גם אני במבחן זה של הדרכה, רואה אני מה קשה היה לו, וכמה פגד ומשט מזוהו בשעת אלה
 בהן הדריך אותנו. ואיתנו לא ידענו זאת
 ראינו אותו יום יום, אך לא ידענו רבות על מעשיו שלו, גם בעולמו הוא, אך גמיד הערכנו אותו. עדיין
 שמור בזיכרוני יום אחד בו ישבנו כולנו בגרד. היה ערכו, יאיר ישב ביננו ושקט, כרצו. רק גמרי
 הפצרות רבות הסכים אספר. הוא סיפר וסיפר ואיתנו כולנו ישבנו. ואפילו אלה שאין זיכרונם נמשך
 ומעשיות, מרחקים ומרדנים אכל מילה, וכולנו גייו את הסיפור באש שטם. ויאיר ידע אספר, כולם הזכו
 בכך. עדי היום שמורני עמי סיפוריו של יאיר, והם כה צולוים ובהירים כדמיון הוא, והם הוא
 עצמו.

כשסיים את הדרכתו איתנו והלך לשרת בצבא שוב לא פגשנו בו הרבה, ורק אעיתים רחוקות ראינו
 שוב את גיוכו, אותו גיוד שכל כך היה מקמץ בו. אך כשגייך-גיוכו אחתי היה. ועגה, יאיר איננו
 עוד. - כששמענו כי נפול, לא אמר איש דבר. כולנו שרקנו, ידעתי כי כל אחד היה בזיכרונו עם
 יאיר. וגם אני זכרתי אותו, כזה בוטח בעצמו, גמיד שקט ושקול כל כך, וממיד יודע את דרכו.
 וכך גם נשאר יאיר אצלנו, כך נשאר בדברינו ובמעשיו.

(יורם, אחינתי).

... הוא היה נער עקשן. קשה היה, סגור וזאת: כמו כל הילדים - צקוק לאהבה, אהבה אהבה.
 מסתורי היה את הרוך, ואת העדינות שבו מאגורי קליפה של קשיחות ואינזניה. היה מאמר ורק
 בדרך הדישיון אפשר היה לשכנע אותו, רק באהבה היה אפשר לרכוש אותו. הוא בלט בקבוצה
 בשכאן הבהיר, בתפסתו המהירה ובזיכרון המפוא. הצטיין בעצמאות משבגית ולא קיבל גורם
 מבלי לבאון את נכונותה. לא השלים עם מה שנראה בעיניו כגלושה. בורח הקר ביותר לא הצטנן
 לשכנע אותו אלבש מכנסים ארוכים ואף גשמתיו לבריאותו לא העזו. הוא רצה להתמסר והתעסק.
 וכך התעסק עם בשטמים אחרים. מטבעו הצטיין יותר בכישורונת חמונים מאשר בצריצת
 ובספורט, ודווקא אכן רצה לרכוש עם את השטח הזה. יותר ויותר התמסר לספורט, ובמיוחד
 בכדור-סל, אם כי לא היה בין הצריצים ביותר-רכש או כושר מעולה ואף עזה על גבריו הודת
 לעקשנותו ולהתמדתו.
 הרבה זיכרונות עולים אנכי עיני: שעות האימונים, והוא בין הראשונים מסיים את עבודתו ולבש
 גומי נוסף. ארוחת הבוקר והצהריים בגברת הילדים הצעירה ואנו יושבים סמוכים זה לזה
 ומנהלים שיחות ויכוחים על עניינים שברוחו של עולם. מבני הביאורפיה, שהיה עורך אי, שהדא
 את מלאך בקיאותו: הנחירה אמרש המטקים בשעות הפנאי: הקומיציים בגדר. ואף אתן
 השעות המועטות והארוכות בבית הילדים המופשט של מאמר השמק.
 כן אהבתי, את הנער הסגור, הנקשה והזאת. והנה - בשר, הגאבן, נעשה רק יותר, שמה יותר.
 ולתע-נצדע ונלקח מאיתנו. האב מאן אהאמין...
 מרזאית.

ספת הקרב

כבוש מתחמי רפיה

ליל 31 באוקטובר / 1 בנובמבר 1956

הקרב לכיבוש מתחמי רפיה, שהיה המתחם המבוצר ביותר בהצטיינות סיני נערך בליל 31 באוקטובר ו-1 בנובמבר 1956 במסגרת מבצע "קדש". היה זה קרב אונדתי שמיקד עליו האלוף חיים לסקוב, ולוחמי הטיבת נולתי נטלו בו חלק לצד הטיבת השניון 27, אגד ארטילרי ונדוד הנדסה. למרות הקשיים והעיכובים בגלל המפות כבדות של הארטילריה המצרית ובגלל הצורך לחצות שדות מוקשים, נילו חיילי החטיבה בכלל ולוחמי נדוד ה"בוקעים הראשון" במפרט דבקות במשימה. כושר טופוגרפי וזוהר קרב, נלחמו כחלכת וכבשו את מוצבי צומת רפיה בשעות הבוקר המוקדמות.

זכורנוך לחוביה עמנו כחיים
עם זאת על חכם האוב ביותר

